

DOI:<https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.135-146>

УДК 72.01

Федак Анна Ярославівна,*асистент кафедри дизайну та основ архітектури**Національний університет «Львівська політехніка»*

anna.y.fedak@lpnu.ua

<http://orcid.org/0000-0002-7261-6889>

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРИ ТА ПЛАНУВАННЯ МІСТ В УТОПІЇ ДЕНІ ВЕРАСА «ІСТОРІЯ СЕВАРАМБІВ»

Анотація: в статті досліджено містобудівні та архітектурні характеристики ідеальної держави в утопічному творі Дені Вераса «Історія Севарамбів». Зокрема, проаналізовано: географічне розташування острова; характеристику державного ладу; просторово-планувальні особливості міст; архітектуру житлових та громадських будівель; інженерну та транспортну інфраструктуру острівної держави севарамбів. Подано схематичне зображення планування міста Севаринд та визначено архітектурні характеристики основної модульної одиниці – осмазії. Здійснено порівняння запропонованої Дені Верасом моделі міського простору з ідеями його попередників та виявлено спільні та відмінні риси.

Ключові слова: утопія; острівна держава; осмазія; просторово-планувальні особливості.

Постановка проблеми. Філософи-утопісти та письменники XVI-XVII століть, опираючись на активні географічні відкриття того періоду, описували ідеальне суспільство розташоване на віддалених від їхніх держав землях. Це дозволяло забезпечити ширше коло читачів, а також, створити примарну ілюзію можливості існування такого суспільства [1, с.129-130]. З урахуванням того, що термін «утопія» дослівно перекладається, як «місце, якого немає» [2, с.659], таке географічне розташування «ідеальних держав» стало своєрідною ознакою утопічних творів даного періоду [3, с.216].

Наслідуючи Томаса Мора, Дені Верас у своїй утопії «Історія Севарамбів» 1675 року [4] описав досконале суспільство на одному з островів поруч з Австралією, та, як і його попередники, зобразив його не схожим на жодне з існуючих. Розгорнутий опис умов життя, та поведінкових звичок севарамбів, дозволив Верасу представити модель громади «в ідеально впорядкованому просторі, очищеного від будь-якої мимовільності» [5, с.35]. «Історія Севарамбів» - це певною мірою прихована критика суспільного устрою Франції часів правління Людовика XIV [6, с.163]. Аналіз опису архітектури та

планувальних особливостей міст Севарамбу дозволяє нам сформувати розуміння того, як письменники XVII століття уявляли ідеальні міста. Однак, станом на сьогодні це питання залишається слабо дослідженим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Характеристику архітектури та планувальних особливостей міст в праці Д. Вераса «Історія Севарамбів» висвітлено в роботах С. Хан-Магомедова [7, с.20-22], Є. Вітюк [8], О. Афанасьєвої та С. Чикоти [9, с.81], А. Романової [10], А. Добриніної [11].

До прикладу, Є. Вітюк наводить схематичне зображення ідеальних міст, серед яких, також, є план міста Севаринд [8, 73]: квадратне місто забудоване осмазіями з палацом в центральній частині. Зі свого боку, А. Абаїмова розглядає житлові одиниці севарамбів через призму зародження ідеї соціалістичного міста, сприймаючи їх як приклади будівель-комун [12, с. 30-31].

Метою даної статті є детальний розгляд містобудівних та архітектурних характеристик ідеальної держави в утопічному творі Дені Вераса «Історія Севарамбів».

Основна частина. «Історія Севарамбів» Дені Вераса є прикладом твору, який підпадає під літературне визначення утопії [13, с.162], і відноситься до «утопій місця» [14, с.253].

В процесі дослідження містобудівних та архітектурних характеристик міст севарамбів, інформацію було структуризовано за категоріями: географічне розташування острова; характеристика державного ладу; просторово-планувальні особливості міст; архітектура житлових та громадських будівель; інженерна та транспортна інфраструктура.

Географічне розташування острова. «Історія Севарамбів» написана від імені капітана Сідена, який прожив в Севарамбі 15-16 років [4, с.311]. Судно, на якому було 380 осіб (307 чоловіків, 3 юнака, 74 жінки [4, с.325]) тримало курс з Голландії до Батавії [4, с.317], а в результаті корабельної катастрофи сіло на мілину поруч з Австралійськими землями [4, с.389].

Табір потерпілих очолив капітан Сіден, а усіх членів екіпажу корабля було розділено на 4 групи. Кожна з цих груп мала визначений маршрут, згідно якого відбувались експедиції по землях острова та водах, що його оточують. В процесі дослідження острова було виявлено, що землі багаті на природні копалини та різноманітну флору та фауну. До прикладу, там мешкають олені [4, с.328]; крокодили [4, с.329]; тигри [4, с.332]; черепахи, акули [4, с.335]; верблюди [4, с.373] тощо. Окрім загально відомих видів тварин, на острові також водяться «рідкісні» тварини (тобто ті, яких Д. Верас вигадав сам), такі як «ергланта» - схожа на білого ведмеда [4, с.370], та «банделіс» - ссавець схожий на оленя з головою кози, прозорими рогами та короткою шерстю [4, с.378].

Описуючи кліматичні умови, автор зазначає, що вони сприятливі для якісного життя мешканців та розвитку сільського господарства, адже тут «виключно здорове повітря і дуже хороший клімат» [4, с.389].

Характеристика державно ладу в Спорунді та Севарамбі. Перші 3 місяці мореплавці жили в таборі на березі затоки, яку назвали Сіденберегом, на честь капітана [4, с.338]. Однак, після повернення групи дослідників з експедиції, стало зрозумілим, що острів насправді заселений людьми і на ньому розташовано дві країни: Севарамб та Спорунд (Рис.1).

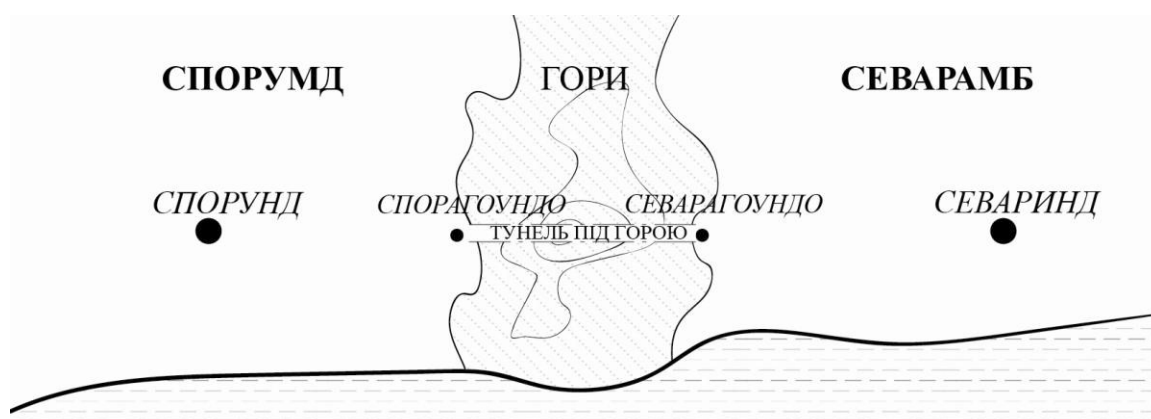

Рис. 1. Схематичне зображення розташування Севарамбу та Спорунду на острові. [Зображено автором відповідно до опису в романі Д. Вераса «Історія Севарамбів» [4]]

Країну Севарамб заснував виходець з Пруссії - Севаріс Амбарсес в 1427 році [4, с.394]. Форма правління – монархія, при якій постійним королем є Сонце, якому усі поклоняються. Врегулюванням усіх правових ситуацій займається «віце-король Сонця» - виборна особа, яка є посередником між Сонцем і севарамбами [4, с.419]. Віце-король обирається жеребкуванням та затверджується Сонцем на відповідному ритуалі.

Країна Спорумб підпорядковуються Севарамбу – головній країні острова [4, с.342]. Згідно традиції, всіх людей, які мають певні вроджені фізичні вади відсилають жити в Спорумб [4, с.346]. Таким чином, Севарамб- це країна, мешканці якої мають досконалу фізичну форму та здоров'я. Загалом, тема краси та досконалого зовнішнього вигляду, як людей, так і оточуючого середовища, та їх місця в житті людей, досить чітко прослідковується в «Історії Севарамбів» [1514, с.34].

Назва країни Севарамб походить від імені її засновника – Севаріса, та слова «арамб», що з місцевої мови перекладається як «країна» [4, с.420].

Кожне з міст очолює губернатор [4, с.363], а міста, зі свого боку, поділені на осмазії, якими керують осмазіанти – особи, що представляють інтереси її

мешканців [4, с.387]. Всі осмазіанти входять в Генеральну раду, а, відповідно, один представник від 8 осмазій входить в Постійну раду. З поміж представників Постійної ради обирають 24 сенатора, кожен з яких є радником віце-короля [4, с.437]. Головним завданням усіх керівних осіб держави є забезпечення щасливого життя усіх мешканців Севарамбу та Спорумду [16, с.180].

Просторово-планувальні особливості міст. В Севарамбі розвинута архітектура та інженерія [17, с. 436]. Всі міста острова розплановані за одним принципом та схожі між собою. Нові населені пункти закладаються в тих випадках, коли стає важко забезпечити усіх мешканців рівними та якісними умовами життя в межах існуючих населених пунктів. При цьому, вони проектується на одній прямій вздовж берегової лінії острова [4, с. 390-391].

Основним об'єктом будівництва є осмазія – квадратна в плані споруда, в якій передбачається житлова та громадська функції. Відповідно, «розмір міста» визначається кількістю осмазій, які в ньому збудовані.

Автор наводить декілька міст Спорумбу, зазначаючи кількість осмазій, з яких вони сформовані: Спорагуест [4, с.363]; Спороунід – 6 осмазій [4, с.362]; Спорагоундо – 14 осмазій [4, с.363; 370]. «Гоундо» в перекладі з місцевої мови означає «вхід» або «двері» [4, с.370], таким чином Спорагоундо - це місто яке є вхідною брамою в Спорумб. Відповідно до цього, «крайне» місто Севарамбу називається Севарагоундо [4, с.369] і розташовується одразу за гірським хребтом - вхідне місто в Севарамб.

Загалом, в Севарамбі нараховувалось понад п'ять тисяч осмазій, які формують міста або селища [4, с.391]. Серед цих міст: Даенесте – 4 осмазії [4, с.371]; Діемеке – 4 осмазії [4, с.371]; Омбелінд - 10 осмазій [4, с.373], Аркропс – 6 осмазій [4, с.373]; Аркопсінд - 48 осмазій; Маненд - 8 осмазій [4, с.382]. Також є одиничні осмазії, що розташовані відособлено на землях країни [4, с.382; 391].

Столицею країни є місто Севаринд, яке розташоване на річковому острові, окружність якого становить 30 миль (48,3 км). Він оточений міцними мурами, що слугує захистом від ймовірних нападників та небажаних гостей [4, с.389]. Описуючи фортифікаційні мури Дені Верас зазначає, що вони виконана з міцного матеріалу, та значно якісніші ніж ті, які він бачив в Європі. Місто квадратної форми та включає 267 осмазій, займає центральну частину острова [4, с.392].

Місто має регулярну забудову та розплановане за гіподамовою системою, таким чином нагадуючи місто Амаурот Томаса Мора [18, с. 55-56, 63]. Вулиці прямі і широкі, пересікаються з обох боків аналогічними рівними вулицями [4, с.343] (Рис. 2).

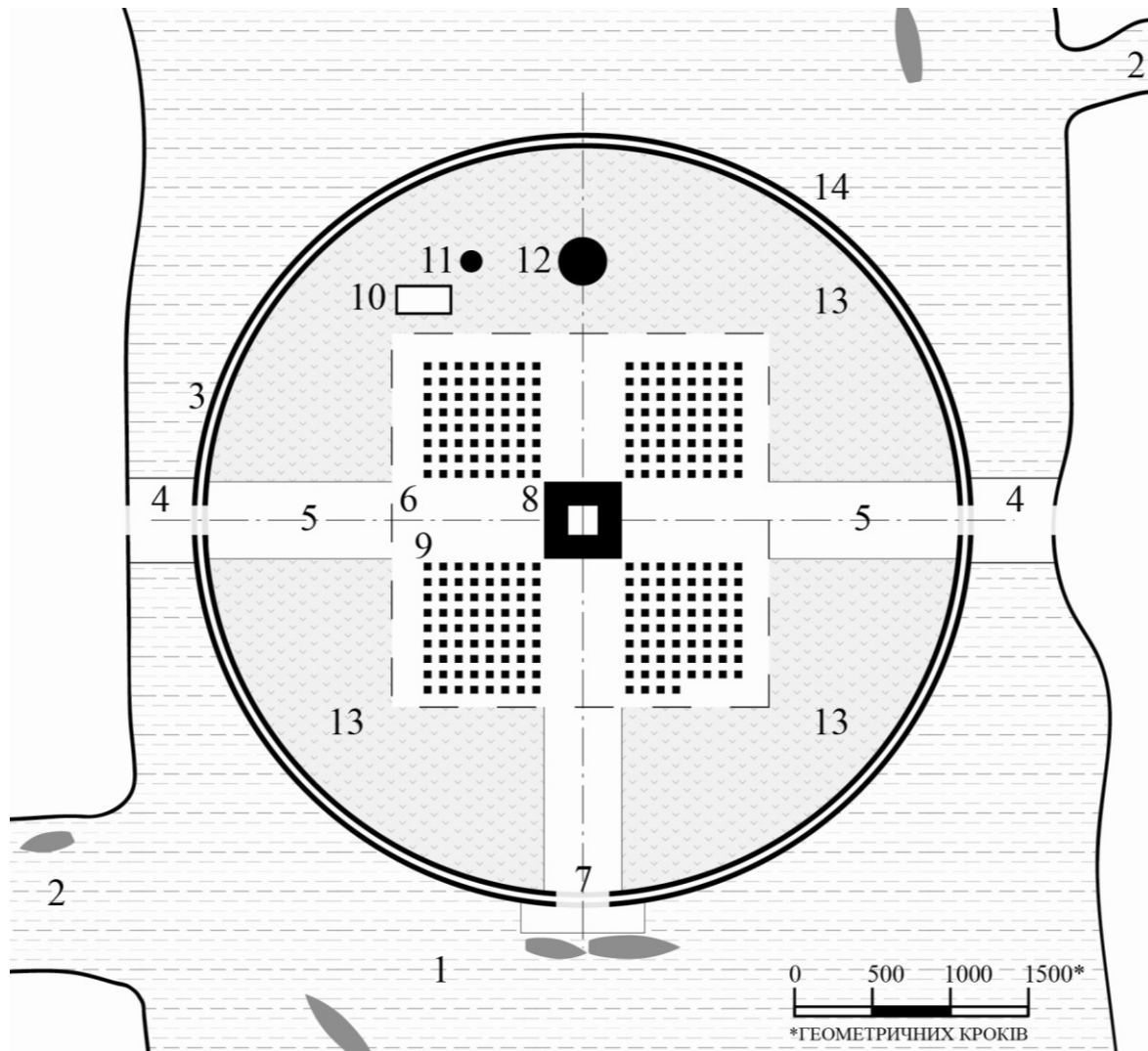

Рис. 2. Схематичне зображення планування міста Севаринд
 1-річка, 2-притоки; 3-острів; 4-міст; 5-головні вулиці; 6-межі міста; 7-порт;
 8-палац; 9-осмазія; 10-басейн; 11-амфітеатр; 12-храм; 13-поля;
 14-мури довкола острова. [Зображено автором відповідно до опису в романі
 Д. Вераса «Історія Севарамбів» [4]]

Планування міст чітке і зрозуміле, орієнтоване на людей. До прикладу, під час дуже жаркої і сонячної погоди, на рівні дахів будинків натягують полотна, які захищають пішоходів від палючого сонця [4, с.390].

Житлові та громадські будівлі. Як вже було зазначено, головним типом будівлі є осмазія. Кожна осмазія має чотири поверхи в висоту та може вміщувати до тисячі людей [4, с.346; 414]. Фасад споруди рівний 50 геометричним крокам, та включає по чотири входи з кожного боку, які розташовуються навпроти один одного. На зовнішньому та внутрішньому фасадах розташовано балкони, які опираються на колони, під якими можна ходити. По центру патію міститься фонтан, а також значна кількість зелені,

якою, окрім цього, прикрашені усі балкони. В якості будівельного матеріалу використовується камінь та мармур [4, с.390].

Кожна осмазія, окрім житлових та громадських приміщень включає також складські, які наповнюються з місцевих складів безкоштовно [4, с.441]. Осмазії є прототипами поширених в XVIII-XIX століттях майстерень-комун [7, с.20], та виступають автономними структурами [19, с.78]. Схожа ідея суміщення громадської та житлової функції була описана в « Місті Сонця» Т. Кампанелли. Однак, на відміну від Д. Вераса, який пропонує модульну одиницю, Кампанелла бачив це як суцільний пояс забудови.

Окремим типом осмазій є школи-інтернати. Після досягнення семирічного віку, діти виходять з-під батьківської опіки та переходять під опіку держави. Після цього вони живуть та навчаються в спеціальних осмазіях-школах, окремих для дівчаток і для хлопчиків [4, с.445]. Окрім цього, також є спільні осмазії-школи, де діти обох статей мешкають поруч, хоча виховуються за різними програмами [4, с.441].

Усі осмазії мають схожі планувальні та просторові особливості, що засвідчує одноманітність загальної забудови, на противагу акцентним вирішенням власне громадських будівель, таких як палац чи храм [10, с.10].

На відміну від своїх попередників, Д. Верас описав країну, в якій не має релігії, як такої. Хоча в кожному місті є свій храм, присвячений Сонцю, де відбуваються усі святкові події, ця споруда швидше є місцем, де здійснюються управлінські функції короля Сонця, аніж релігійні обряди. Споруда храму збудована з різних порід мармуру, та має багатий декор, в тому числі і з золота [4, с.435]. В храмі міста Севаринд розташований надгробний пам'ятник С. Амбарсеса [4, с.432]. Це підтверджує возвеличення ідейного засновника держави, яке є характерним для деяких утопічних творів [20, с.108].

На центральній площі міста Севаринд розташована головна споруда країни – палац Сонця. Автор зазначає, що для опису даної споруди потрібно було б списати декілька томів. «У ньому прекрасно дотримані всі правила архітектури, і ця величезна будівля така багата і велична, що я ніколи не бачив нічого схожого» [4, с.384]. Палац, як і усі споруди в країні квадратний в плані, довжина фасадів якого - 500 геометричних кроків. З кожної сторони розташовано по 12 дверей, а також центральний вхід, значно більшого розміру. Палац «побудований з білого мармуру, з різнокольоровими архітектурними і скульптурними прикрасами» [4, с.384].

Окрім цього, в багатьох містах є амфітеатри та басейни [4, с.390]. Розміри амфітеатрів залежать від величини самого міста. Наприклад в Спорунді його діаметр становить не менше ніж 50 геометричних кроків. Він збудований з великих каменів та перекритий куполом, що захищає від опадів [4, с.357].

Інженерна та транспортна інфраструктура. Кожна осмазія забезпечується водою, та має власну мережу водопровідних труб. Дощова вода, що потрапляє на дах, завдяки сполученню трубами, поступає в фонтан, що стоїть в патію, а також до ванн тощо [4, с.390].

Для кращого забезпечення земель водою, мешканці збудували велику кількість каналів. Окрім цього, севарамби винайшли спосіб, який дозволяє перетворювати пісок в плідний ґрунт [4, с.392]. Також, по всій країні будуються мости через річки та притоки, які забезпечують комфортне сполучення. Їх будують як з дерева, так і з каміння [4, с.347].

Севарамби досягнули значних успіхів в прокладанні транспортної інфраструктури. В горах, що розділяють Севарамб і Спорунд, висічено наскрізний тунель, який дозволяє здолати потрібну відстань значно швидше і безпечніше. Цей тунель освітлюється, а сама дорога поділена на дві частини – зі сходами для пішоходів, та гладкою поверхнею для саней [4, с.367]. А дороги, що з'єднують між собою міста та селища, забезпечені знаками, які спрощують орієнтацію подорожуючих [4, с.439].

Описуючи історію севарамбів автор зазначає, що кожен новий віце-король вносив незначні зміни, які мали на меті покращити міста країни та її суспільно-політичний устрій. При цьому, за багаторічну історію існування, Севарамб не відійшов від базових принципів суспільного життя, які були закладені його засновником. Таким чином, дана утопічна модель передбачає можливість трансформацій в часі, які матимуть позитивний вплив на життя людей.

Висновки. Отже, Дені Верас описує модель острівної держави з монархічним державним устроєм і без визначеної релігії. Утопічна держава севарамбів є уособленням його уявлення про ідеальне суспільство, де усе взаємопов'язане, та працює як єдиний механізм. «Він намітив навколо храму начерк нового міста, пристосувавши будівлі до того державного ладу, який він припускав ввести серед цих народів» [4, с.413].

На відміну від своїх попередників (Платона, Т. Мора, Т. Кампанелли тощо), Дені Верас не надає особливого значення числовим характеристикам. Міста розплановано за гіподамовою системою з домінантною громадською будівлею на центральній площі. З громадських будівель на острові будують палаци, храми, амфітеатри, басейни, школи-інтернати та склади. Решта функцій забезпечується осмазіями, кожна з яких має чотири поверхи в висоту та затишне патію. Осмазії, які є модульною одиницею усіх міст, слугують житлом та робочою зоною для 1000 людей кожна. При цьому, автор не обумовлює точну кількість осмазій в місті, таким чином, визнаючи можливість розширення меж існуючих міст та закладання нових. Уніфікація та стандартизація житлових

та громадських будівель, дозволяє сформувати довільну мережу міст та селищ, що свідчить про певну гнучкість в питаннях планування простору.

Таким чином, острівна держава описана в «історії Севарамбів» є прикладом утопічної моделі суспільства якою передбачається вдосконалення міського середовища, без втрат комфорту та якості життя мешканців.

Список джерел

1. Огорокова В. В. Утопія як елемент суспільної свідомості перехідного часу: дис. ... канд. філософських наук: 09.00.03. Південноукраїнський нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2010. 178 с.
2. Філософський енциклопедичний словник / за ред. В. І. Шинкарук та ін. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
3. Edwards C. All Aboard for Ararat: Islands in Contemporary Flood Fiction. *ASAP/Journal*, 2019. Vol. 4, №1. pp. 211-238. DOI: <https://doi.org/10.1353/asa.2019.0003>
4. Верас Д. История севарамбов/ пер. з фр. Е. Дмитриева. *Утопический роман XVI—XVII вв.* Москва: Художественная література, 1971. С. 309-448.
5. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / пер. з англ. І. Андрущенко, М. Винницький. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 109 с.
6. Jolly M., Tcherkézoff S., Tryon D. *Oceanic Encounters: Exchange, Desire, Violence.* ANUE Press, 2009. 364 p.
7. Хан-Магомедов С.О. Архитектура советского авангарда: в 2-х книгах. Книга вторая. Социальные проблемы. Москва: Стройиздат, 2001. 721 с.
8. Витюк Е.Ю. В поисках идеального города. *Академический вестник УралНИИпроект РААСН*, 2009. Вып. №2. С. 70-74
9. Афанасьева О. Г., Чикота С. И. Влияние идей утопистов на развитие градостроительства. *Вестник МГТУ им. Г.И. Носова*, 2005. №4. С.81-82.
10. Романова А. Ю. Трансформация идеи: от «идеального города» к «городу будущего». *Architecture and Modern Information Technologies*, 2015. Вып. 1 (30). С. 1-22.
11. Добрынина А. Элементы классических утопий в архитектуре СССР в 1920-30 гг. URL: <https://archi.ru/lib/publication.html?id=1850569863&fl=5&sl=1> [Дата звернення: 18.04.20]
12. Абаимова А. А. Идеиные предпосылки концепции соцгорода. *Социалистический город. Феномен социалистического города: социокультурный аспект: Коллект. моногр.* / под ред. А.А. Гордина. Нижний Новгород: ННГАСУ, 2012. С. 24-35.

13. The State as Utopia: Continental Approaches. The European Heritage in Economics and the Social Sciences. Book 9 / editor J. Backhaus. Springer Science + Business Media, 2011. 210 p.
14. Чорна Л. В. До питання розмежування ідеалу та утопії: класифікація утопій. *Гілея: науковий вісник*, 2016. Вип. 114. С. 250-255.
15. Дікареєв О. І. «Утопічність» «культурного повороту» в світовій політиці. *Наукові праці МАУП*, 2014. Вип. 2. С. 30-38.
16. The Religious Culture of the Huguenots 1660-1750/ editor A. Dunan-Page. Ashgate Publishing Limited, 2016. 246 p.
17. Laursen J. C., Pham K. Empires for Peace: Denis Veiras's Borrowings from Garcilaso de la Vega. *The European Legacy*, 2017. Volume 22, Issue 4. pp. 427-442 DOI:10.1080/10848770.2017.1296679
18. Мор Т. Золота книжечка, така ж корисна, як і забавна, про найкращий устрій держави і про новий острів Утопія/ перекл. з лат.; вступ. слово Йосип Кобіва. Мор Т., Кампанелла Т. *Утопія. Місто Сонця. (Вершини світового письменства, том 63)/ за ред.. С. Коваль*. Київ: Дніпро, 1988. С. 16-130.
19. Nineteen Eighty-Four: Science Between Utopia and Dystopia. *Sociology of the Sciences Yearbook Book 8*/ editors: E. Mendelsohn, H. Nowotny. Springer, 1984. 324 p.
20. Ануфриев А. Е. К вопросу о доминантных признаках жанра литературной утопии. *Вестник Вятского государственного университета*, 2012. Т. II., No 2. С. 106–110.

References

1. Okorokova V.V., 2010. Utopia as an element of public consciousness of transitional time. Ph.D. Thesis [Utopiya yak element suspil'noyi svidomosti perekhidnoho chasu: dys. .. kand. filosofskiy nauk: 09.00.03] South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, Odesa, 178 p (in Ukrainian)
2. Shynkaruk V. I. ed., 2002. Encyclopedic Dictionary of Philosophy [Filosofskiy entsyklopedychnyy slovnyk]. Kyiv: Abrys. 742 p. (in Ukrainian)
3. Edwards C., 2019. All Aboard for Ararat: Islands in Contemporary Flood Fiction. *ASAP/Journal*, Vol. 4, №1, pp. 211-238. DOI: <https://doi.org/10.1353/asa.2019.0003> (in English)
4. Vairasse D., 1971. History of Sevarambes [Istoriya sevarambiv] Translated from French. Y. Dmitriyev. In: *Utopian novel of the 16th — 17th centuries* [Utopicheskiy roman XVI—XVII vv.]. Moskva: Khudozhestvennaya literatura P-p. 309-448 (in Russian)

5. Bauman Z., 2008. Globalization: The Human Consequences [Hlobalizatsiya. Naslidky dlya lyudyny i suspil'stva]. Translated from English I. Andrushchenko, M. Vynnyts'kyu. Kyiv: Vydavnychy dim «Kyuev-Mohylyans'ka akademiya», 109 p. (in Ukrainian)
6. Jolly M., 2009. Tcherkézoff S., Tryon D. Oceanic Encounters: Exchange, Desire, Violence. ANUE Press, 364 p. (in English)
7. Khan-Magomedov S.O., 2001. The architecture of the Soviet avant-garde: in 2 books. The second book. Social problems [Arkhitektura sovetskogo avangarda: v 2-kh knigakh. Kniga vtoraya. Sotsial'nyye problemy]. Moskva: Stroyizdat, 721 p. (in Russian)
8. Vitiuk E.Y., 2009. Looking for the perfect city [V poiskakh ideal'nogo goroda]. *Akademicheskyy vestnik UralNIIproyekt RAASN*. №2, pp. 70-74 (in Russian)
9. Afanas'yeva O. G., Chikota S. I., 2005. The influence of Utopian ideas on the development of urban development [Vliyaniye idey utopistov na razvitiye gradostroitel'stva]. *Vestnik MGTU im. G.I. Nosova*, №4. P-p.81-82 (in Russian)
10. Romanova A. Y. , 2015. Transformation of the idea: from the «ideal city» to the «city of the future» [Transformatsiya idei: ot «ideal'nogo goroda» k «gorodu budushchego»]. *Architecture and Modern Information Technologies*, №. 1 (30). P-p.1-22. (in Russian)
11. Dobrynina A. Elements of classical utopias in the architecture of the USSR in 1920-30 [Elementy klassicheskikh utopiy v arkhitekture SSSR v 1920-30 gg.] URL: <https://archi.ru/lib/publication.html?id=1850569863&fl=5&sl=1> [Accessed: 18.04.20] (in Russian)
12. Abaimova A. A., 2012. Ideological background of the concept of the social city [Ideynyye predposylki kontseptsii sotsgoroda] In: A. Gordina, ed. *Socialist city. The phenomenon of a socialist city: sociocultural aspect: Collect.monograph* [Sotsialisticheskyy gorod. Fenomen sotsialisticheskogo goroda: sotsiokul'turnyy aspekt: Kollekt.monografiya]. Nizhny Novgorod: NNGASU, P-p. 24-35 (in Russian)
13. Backhaus J. ed., 2011. The State as Utopia: Continental Approaches. The European Heritage in Economics and the Social Sciences. Book 9. Springer Science + Business Media, 210 p. (in English)
14. Chorna L. V., 2016. On the question of the distinction between ideal and utopia: the classification of utopias [Do pytannya rozmezhuvannya idealu ta utopiyi: klasyfikatsiya utopiy]. *Hileya: naukovyy visnyk*, № 114. P-p. 250-255 (in Ukrainian)
15. Dikaryev O. I., 2014. «Utopia» of «cultural turn» in world politics [«Utopichnist» «kul'turnoho povorotu» v svitoviy politytsi]. *Naukovi pratsi MAUP*, №. 2. P-p.30-38 (in Ukrainian)
16. Dunan-Page A. ed., 2016. The Religious Culture of the Huguenots 1660-1750 Ashgate Publishing Limited, 246 p. (in English)

17. Laursen J. C., Pham K., 2017. Empires for Peace: Denis Veiras's Borrowings from Garcilaso de la Vega. *The European Legacy*, Volume 22, Issue 4, pp. 427-442 DOI:10.1080/10848770.2017.1296679 (in English)

18. More T., 1988. A truly golden little book, no less beneficial than entertaining, of a republic's best state and of the new island Utopia [Zolota knyzhchka, taka zh korysna, yak i zabavna, pro naykrashchyy ustriy derzhavy i pro novyy ostriv Utopiya]. Translated from Latin J. Kobiva. In: S. Koval, ed. *More T., Campanella T. Utopia. City of the Sun. (Tops of World Writing, Volume 63)* [Mor T., Campanella T. Utopiya. Misto Sontsya. (Vershyny svitovoho pysn menstva, tom 63)]. Kyiv: Dnipro, P-p. 16-130 (in Ukrainian)

19. Mendelsohn E., Nowotny H. ed., 1984. Nineteen Eighty-Four: Science Between Utopia and Dystopia. *Sociology of the Sciences Yearbook Book 8*. Springer, 324 p. (in English)

20. Anufriev A. E., 2012. To the question of dominant features of the genre of literary utopia [K voprosu o dominantnykh priznakakh zhanra literaturnoy utopii]. *Vestnik Vyatskogo gosudarstvennogo universiteta*, Т. II., No 2. P-p. 106–110. (in Russian)

Аннотация

Анна Ярославовна Федак, ассистент кафедры дизайна и основ архитектуры, Национальный университет «Львовская политехника».

Особенности архитектуры и планирование городов в утопии Дени Вераса "История Севарамбов».

В статье исследованы градостроительные и архитектурные характеристики идеального государства в утопическом произведении Дени Верас "История Севарамбов». В частности, проанализированы: географическое положение острова; характеристику государственного строя; пространственно-планировочные особенности городов; архитектуру жилых и общественных зданий; инженерную и транспортную инфраструктуру островного государства севарамбов. Подано схематическое изображение планировки города Севаринд и определены архитектурные характеристики основной модульной единицы - осмазии. Проведено сравнение предлагаемой модели городского пространства с идеями предшественников и выявлены общие и отличительные черты.

Ключевые слова: утопия; островное государство; осмазия; пространственно-планировочные особенности.

Annotation

Anna Fedak, Assistant Lecture, Department of Design and Fundamentals of Architecture, Lviv Polytechnic National University.

Features Of Architecture And Planning Of Cities In Utopia By Denis Vairasse "History Of Sevarambes".

The article has been devoted to the town-planning and architectural characteristics of an ideal state in the utopian work by Denis Vairasse "History Of Sevarambes". In particular, in the article were analyzed: the geographical position of the island; characteristic of the state system; spatial planning features of cities; architecture of residential and public buildings; engineering and transport infrastructure of the island state of the Severambian. The model of the urban space proposed by Denis Vairasse was compared with the ideas of its predecessors and the common and distinctive features were revealed.

In his utopia "History Of Sevarambes" in 1675, Denis Vairasse describes a perfect society on one of the islands near Australia, and, like his predecessors, has depicted its very different from any of the existing ones. The climatic conditions on island are favorable for the comfortable life of residents and the development of agriculture. The island is rich in natural resources and diverse flora and fauna. Denis Vairasse describes a model of an island state with a monarchical state system and without a specific religion. The utopian state of sevarambes is the personification of his idea of an ideal society, where everything is interconnected, and works as a single mechanism. City planning is clear, understandable and people-oriented.

All the cities of the island are planned on the same principle and are similar. The cities have regular development and are planned using grids plans. In the article is presented a schematic diagram of the planning of the city of Sevarinde. The city has the following public buildings: palaces, temples, amphitheatres, swimming pools, boarding schools and warehouses. The other features are provided by osmasies, each with four stories and an inner court - patio. Osmasie is the main type of building that forms cities. Accordingly, the "size of the city" is determined by the amount of osmasies that is built in it. At the same time, there is not specify the exact number of osmasies in the city, thus recognizing the possibility of expanding the borders of existing cities and laying new ones. The unification and standardization of residential and public buildings, allows for the formation of an arbitrary network of cities and towns, which testifies to some flexibility in space planning issues.

Keywords: utopia; island state; osmasie; spatial planning features.